

Ynglefuglerapport Nyord Enge 2023

*Resultater af overvågningen foretaget for
Fugleværnsfonden og Vordingborg Kommune*

Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult

Indledning

Fugleværnsfonden og Vordingborg Kommune indgik i foråret 2023 en aftale med konsulentfirmaet Avifauna Consult v. Henrik Haaning Nielsen om at foretage ynglefugleoptællinger på Nyord Enge. Denne rapport præsenterer resultaterne af overvågningen.

Ønsket om en mere detaljeret viden om de ynglefugle der er vanskelige at dække på afstand, om fuglenes ynglesucces, samt hvilke dele af området fuglene udnytter under ungerens opvækst, har betydet, at ynglefugleoptællere fra Amphi Consult tidligere har gennemgået engene i 2012 og 2013, mens undertegnede nu har foretaget ynglefugletællinger efter samme optællingsmetodik i årene 2015 - 2023.

Ynglefuglene på Nyord er derudover blevet optalt efter en standardiseret metode i en lang årrække (siden 1973) af Niels Peter Andreasen for Vordingborg Kommune, tidligere Storstrøms Amt. Efter denne metode optaltes antallet af ynglefugle primært fra fugletårnet og fra veje og markveje. Engene blev ikke gennemgået, og der blev ikke indsamlet data om ynglesucces hos engfuglene.

Fra 2021 har Niels Peter Andreasen valgt at stoppe ynglefugletællingerne på Nyord Enge. Hans store arbejdsindsats og standardiserede dataindsamling har været forbilledlig, og af stor betydning for den målrettede forvaltning af Nyord Enge.

Der blev derfor lavet en aftale mellem Vordingborg Kommune, Fugleværnsfonden og Avifauna Consult om at sidstnævnte udvidede det hidtidige program med en yderligere enggennemgang tidligt på sæsonen, hvor der var særlig fokus på de tidligt ynglende engfugle. Det betød, at der blev grundlag for et overblik over de etablerede par af Vibe, Stor Kobbersneppe, Klyde, flere af svømmeandearterne mm.

En grundig enggennemgang i første halvdel af maj er dermed nu inkluderet i optællingsprogrammet. Denne er gennemført siden 2021.

Der er med andre ord blevet basis for at holde data på ungevarslende fugle op mod bestandstal hos de tidligt ynglende engfugle. Særligt for Vibe har det været af afgørende betydning, men også de bedre fænologiske data for f.eks. Stor Kobbersneppe, Klyde og svømmeænder giver et bedre grundlag for en mere sikker bestandsopgørelse end tidligere sæsoner.

I forbindelse med overtagelsen af Niels Peter Andreasens arbejdsopgaver på Nyord Enge, blev flere arter også inkluderet i Avifauna Consults overvågningsprogram. I princippet betød det at alle fuglearter, undtaget Sanglærke, der udviste yngleadfærd blev registreret og kortlagt på Nyord Enge.

April var solrig, ganske lun og med nedbørsmængder over gennemsnittet. Maj var derimod ganske kølig, meget nedbørsfattig (den sjettetørreste maj siden 1874), men også meget solrig. Juni var den solrigeste juni siden 1920 og store dele af landet oplevede omfattende tørke, hvor der i tre uger (ultimo maj – medio juni) slet ikke faldt regn.

Igen i år var der ræv på Nyord Enge i fuglenes yngletid, og det er nu fjerde år i træk med ræv på Nyord. Mange sæt af spor blev observeret og kortlagt den 14. maj og 31. maj. På enggennemgangen den 14. juni sås ingen spor.

Metode

Nyords strandenge blev gennemgået grundigt tre gange, henholdsvis 14. maj, 31. maj og 14. juni. Gennemgangene blev gennemført således, at samtlige græsningsfenner blev gennemgået, og alle fugle med yngleadfærd blev noteret og kortlagt. Alle enggennemgange forløb problemfrit.

Der blev ved registreringerne noteret al yngleadfærd, typisk hvor vidt der var tale om territoriehævdende, spillende, syngende, eller ungevarslende fugle.

Tidsrum og vejrforhold på de enkelte tællinger var således:

Den 14. maj, 05:00-16:30: Skydække 5/8. Vind øst 1 m/s, senere skiftende men stadig svag. Temperatur +11°C. Sigt 20 km.

Den 31. maj, 05:15-16:00: Skydække 3/8. Vind vest 3 m/s senere 7 m/s. Temperatur +17°C. Sigt 20 Km.

Den 14. juni, 05:00-15:15: Skydække 2/8. Vind nordøst 5 m/s. Temperatur +22°C. Sigt 20 Km.

Beskrivelse af området

Nyords strandenge udgør 430 hektar. Talrige loer og vandhuller gør området varieret, og kreaturafgræsning hjælper med at holde området lavt græsset og åbent. Flere dele af strandengenes yderste bræmmer er bevoksede med tagrør, mens andre er åbnet op for kreaturafgræsning, hvilket bevirker, at disse områder har fået karakter af mudret og ganske åben rørsump.

Vandregimet er ret forskelligt mellem Nordenge og Sydenge. Således fremstår Sydenge under normale forhold med vandfyldte pander i hele arealets størrelse. Nordenge kan fremstå meget tør på visse af de centrale dele, mens yderbræmmerne og de østlige dele fremstår våde. I år var både Nordenge og Sydenge generelt meget tørre. De tørkelignende tilstande i maj og juni satte sine spor, og kun de største pander og kanaler indeholdt lidt eller noget vand medio maj (Fig. 2), mens næsten alle pander var tørret ud fra ultimo maj og hele juni (Fig. 3). Ved at kigge på Rødbens udbredelse i juni (Fig. 29) fremgår det meget tydeligt, hvor der var vand medio juni.

Græsningstrykket fremstod generelt på et godt niveau ved begge besøg. Græshøjden var varieret, hvilket resulterede i at engflader er som en mosaik med forskellige græshøjder. Enkelte parceller havde en ret høj græshøjde i juni. Nogle steder på Sydengen bærer engflader stærkt præg af bramgåsegræsning, og fremstår derfor meget kortgræssede tidligt i ynglesæsonen.

En meget bevidst strategi i form af målrettet og beregnet græsningstryk i de enkelte græsningsfenner har en afgørende betydning for den varierede græshøjde.

Området omkring den nordøstligste pande på Bredeholm bliver nu afgræsset. Her var der tidligere tilgroning med høje tagrør, men fremstår nu overvejende åben og sumpet. Det gælder også området, der udgør overgangen fra Ebbenæs Holm og Bredeholm, hvor det bl.a. i 2020 blev påpeget, at der var tale om stærk tilgroning. I år var der sket en tydelig forandring på grund af kreaturafgræsningen, så området har

fået karakter af mere åben rørsump. De tidligere meterhøje tagrør er blevet begrænset i deres udbredelse i forhold til årene indtil 2020.

Fig. 1. Nyord Enge med stednavne.

Fig. 2. Sydenge den 14. maj. Der var tale om tørkelignende tilstande allerede medio maj.

Fig. 3. Nordenge den 31. maj. Tørke gennem ultimo maj og juni betød at samtlige pander var udtørrede tidligt på ynglesæsonen.

Fig. 4. Panderne langs nordvestkysten af Nordenge er en vigtig zone for ynglende og ungeførende vadefugle. Området var imidlertid helt udtørret i juni. Dette foto er taget den 14. maj.

Fig. 5. Et andet parti fra samme område som på Fig. 4. Allerede medio maj var vandstanden meget lav i området.

Fig. 6. Forskellen på kreaturafgræsset eng og ikke afgræsset eng er tydelig.

Fig. 7. Tuet eng på Nordenge. Mange vadefugle ynder at bygge reder i sådanne tuer, f.eks. Rødben.

Prædation

En adult han + en hun Rørhøg afsøgte engene den 31. maj, og en han jagede på engene den 14. juni.

Ingen fouragerende Tårnfalke sås i år, men en 2K Vandrefalk rastede den 14. maj.

Der rastede havørn på alle tre besøg. Dog kun en på hver af datoerne 14. og 31. maj, mens der den 14. juni rastede to. Havørn udgør næppe en væsentlig prædator på ynglefuglene på Nyord, men den forårsager panik og engens ynglefugle sørger for at jage dem væk.

Der sås spredte forekomster af gråkrager rundt omkring på engene. Deres tilstedeværelse betød altid markante reaktioner fra de ynglende engfugle.

Ravne sås på alle tre enggennemgange; 2 den 14. maj og 3 både den 31. maj og den 14. juni. En Ravn præderede en unge eller et æg den 31. maj.

Den 31. maj rastede og fouragerede en flok på 22 Råger på Nordenge. Råge udgør næppe en stor prædationsrisiko for de ynglende engfugle.

Forekomsten af Ræv blev dokumenteret med fotos af spor, og samtlige kortlægninger af sete spor fremgår af Fig. 10. Der blev ikke observeret spor den 14. juni, men det kan hænge sammen med at stort set alle pander var udtørrede, og at det derved er svært at erkende dem i den tørre (og hårde) jord. Hvor mange dyr der var til stede på engene i år, er umuligt at vurdere præcist, men sporene var spredt over et stort område, hvilket kunne tyde på mere end en ræv i år.

Stormmåge vurderes også at være en væsentlig prædator på engfugle, men særligt vadefugle kan være meget effektive til at jage dem bort. Til gengæld er Ræv tilsyneladende ligeglåd med forsvar fra engfuglenes side.

Fig 9. Spor af ræv på Sydenge den 14. maj.

Tegnforklaring

- Rævespor 31. maj 2023
- Rævespor 14. maj 2023

Ortofoto forår

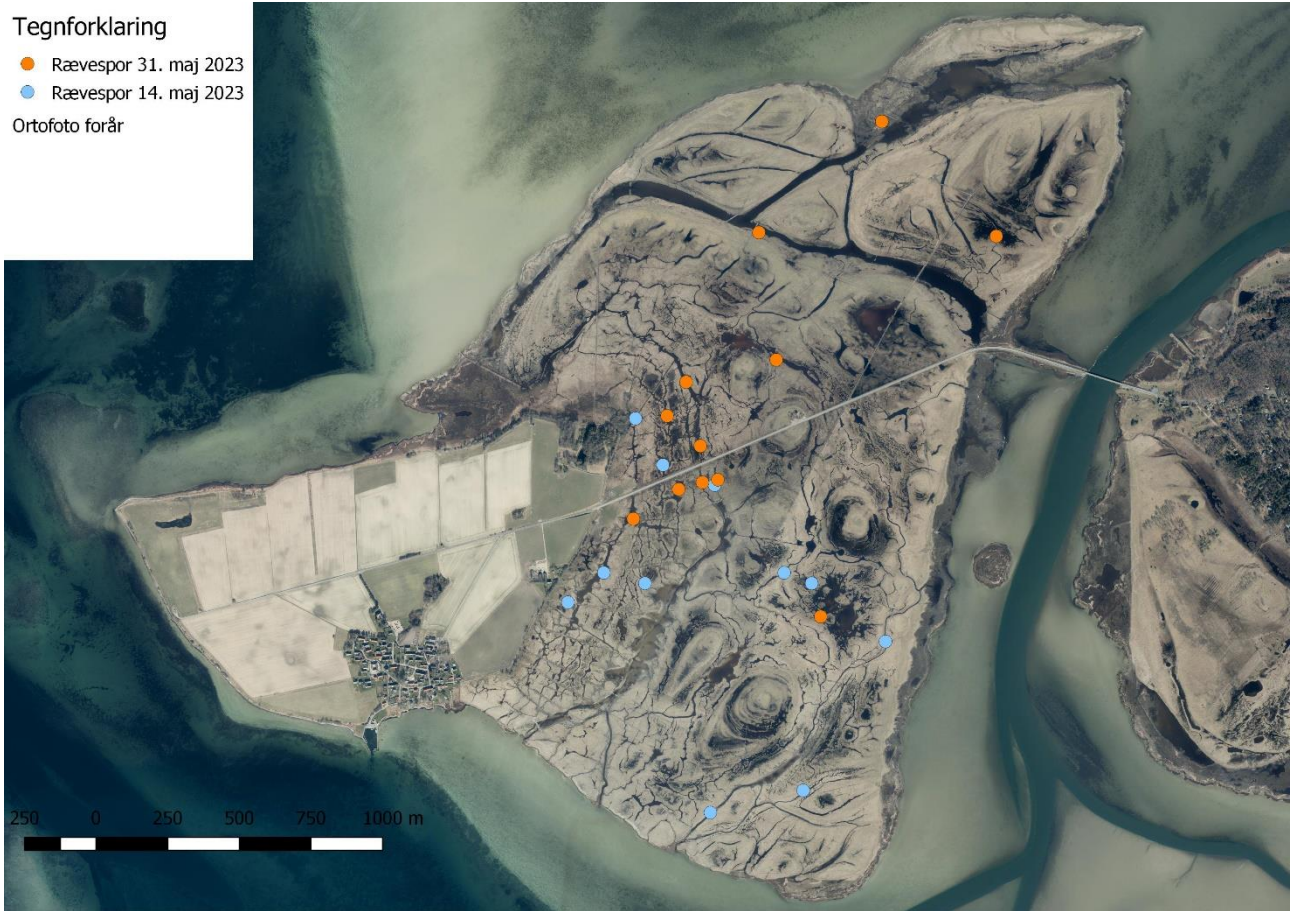

Fig. 10. Steder hvor der blev observeret spor af Ræv i 2023.

Resultater

Nyord	14. maj 2023		31. maj 2023		14. juni 2023		2023	2022	2021
	Nordeng	Sydeng	Nordeng	Sydeng	Nordeng	Sydeng	Total	Total	Total
Knarand	0	4	0	3			4	08-sep	19
Spidsand	0	0	0	2			2	4	4
Skeand	5	6					11	20	29-30
Atlingand	0	0	0	1	1	0	2	1	4
Gråand	6	6					12	16-17	28-29
Ederfugl	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Rørhøg	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Blishøne	1	8					9	5	10
Vagtel	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Strandskade	11	16	9	11	6	10	27	38	39
Klyde			48	3			51	41	104
Stor Præstekrave	10	3	16	5	9	1	21	16	3
Vibe i alt	88	44	45	31	25	34	132	191	220
Vibe - ungevarslende par	23	5	45	31	25	34	76	78	124
Engryle	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brushøne	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Stor Kobbersneppe	0	1	0	1	0	0	1	2	3
Rødben i alt			72	74	44	61	146	162	164
Rødben - ungevarslende par			13	9	18	31	47	64	67
Stormmåge	0	25					25	46	102
Hættemåge	0	11	0	0	0	0	11	21	53
Fjordterne	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Havterne	0	0	0	3	0	5	5	8	7
Mosehornugle	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Engpiber			25	46			71	76	49
Gul Vipstjert	6	26	8	28	5	21	36	62	65
Rørspurv			7	14			21	19	11

Tabel 1. Ynglefugle på Nyord 2021-2023.

Artsgennemgang

Gravand *Tadorna tadorna*

1 ungekuld.

Knarand *Anas strepera*

4 par

Hele maj måned er optimal i forhold til at kortlægge par og ventehanner, hvorfor både optællingen den 14. maj og optællingen den 31. maj blev benyttet til kortlægning af området ynglebestand.

En hun blev trådt op fra en rede den 14. juni.

Alle fire par var på Sydenge (Fig. 11).

Spidsand *Anas acuta*

2 par, begge på Sydenge (Fig. 11).

Perioden 5. maj – 10. juni er den bedste tidsperiode at registrere ynglende Spidsænder. Dermed lå begge besøg i maj (14. maj og 31. maj) optimalt til kortlægning af bestanden.

Arten blev ikke fundet ynglende i årene 2012-13 og 2015-16, men har været årlig siden 2017. 2018, 2021 og 2022 har været de bedste år med hver fire par.

Skeand *Anas clypeata*

11 par

Generelt regnes perioden 1-20. maj for den bedste tid til at registrere par og ventehanner af Skeand. Derfor blev resultatet fra kortlægningen den 14. maj benyttet til opgørelse af ynglebestanden. En hun blev trådt op fra rede den 14. maj. I alt 5 par blev kortlagt på Nordenge, og 6 par på Sydenge (Fig. 11).

Atlingand *Anas querquedula*

2 par

Det er nu syvende år i træk Atlingand træffes ynglende på Nyord Enge (Fig. 11).

Tegnforklaring

- Spidsand 2023
- Atlingand 2023
- Knarand 2023
- Skeand 2023
- Gråand 2023

Ortofoto forår

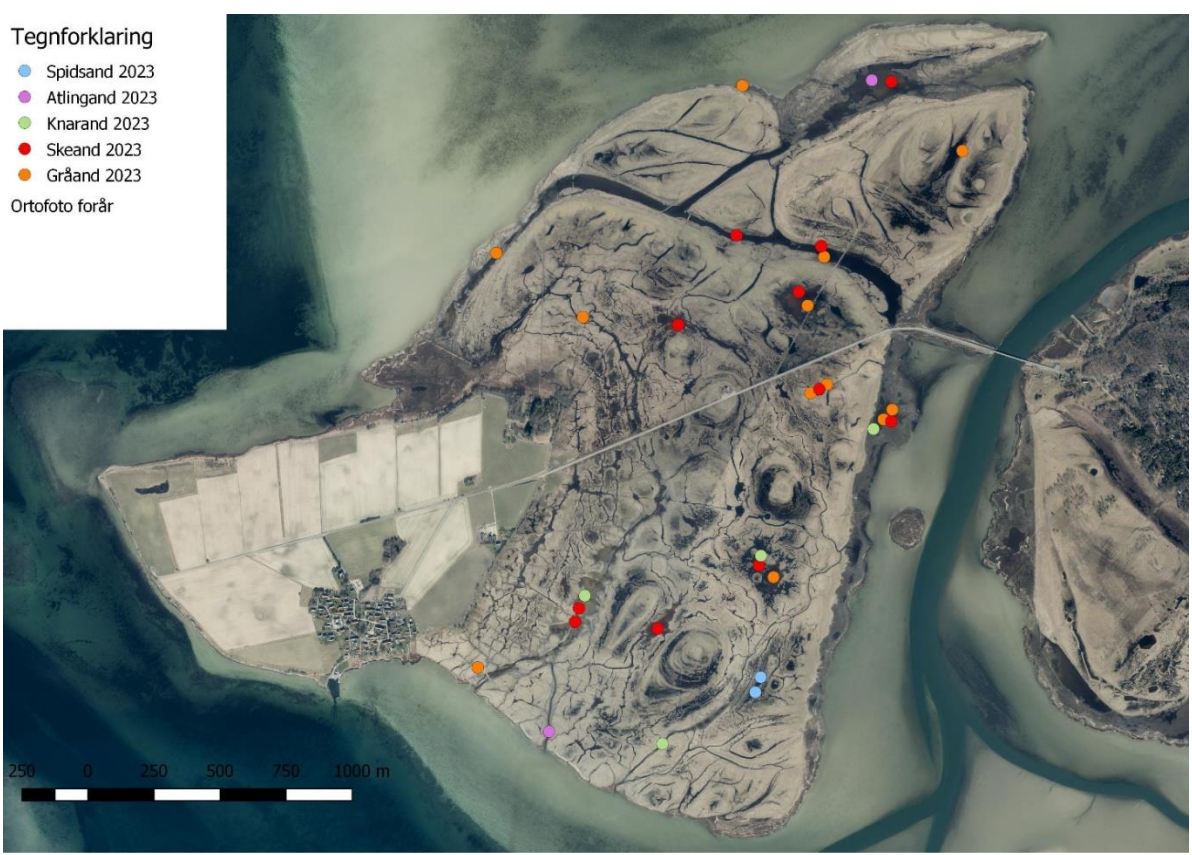

Fig. 11. Svømmeænder, par og ventehanner, Nyord 2023.

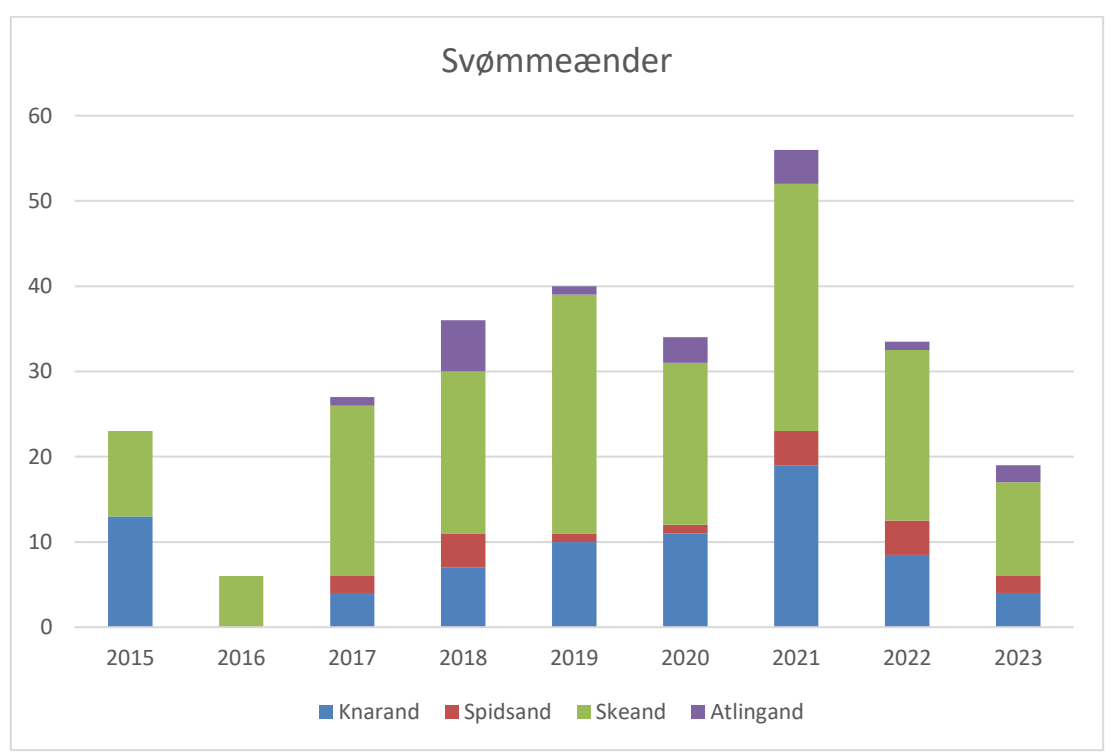

Fig. 12. Ynglende svømmeænder, Nyord Enge 2015-2023.

Toppet Skallesluger *Mergus serrator*

Det er usikkert, hvor vidt Toppet Skallesluger yngler på Nyord Enge, men to par lå i samme pande på Sydenge den 14. maj.

Rørhøg *Circus aeruginosus*

0 par

Strandskade *Haematopus ostralegus*

27 par

Hele maj måned er det bedste tidspunkt at registrere ynglende Strandskader, hvorfor besøgene den 14. maj og den 31. maj blev benyttet til at vurdere områdets ynglebestand. Årets resultat udgør det højeste antal par, som blev kortlagt den 14. maj.

På tællingen den 31. maj var 8 ynglepar ungevarslende, mens 9 par endnu opretholdte territorium. Den 14. juni var 13 par ungevarslende, mens 4 par endnu opretholdte territorium. Årets klækningssucces beregnes ud fra bestandstallet (27 par) og det højeste antal ungevarslende par på en dato (13 par).

Klækningssuccesen blev dermed til 48%.

I 2022 var klækningssuccesen 24%. I 2021 var den 31%, i 2020 48%, i 2019 49%, i 2018 100%, i 2017 84%, i 2016 78% samt i 2015 97%.

Den 31. maj sås to flokke af ikke-ynglende fugle på i alt 10 fugle og den 14. juni sås i alt 18 fugle fordelt på fem flokke. Det kan meget vel dreje sig om lokale ynglefugle der havde opgivet årets ynglen.

Tegnforklaring

- Strandskade ungevarslende par 14. maj 2023
- Strandskade territorier 14. maj 2023

Ortofoto forår

Fig. 13. Strandskade, territorier og ungevarslende par den 14. maj 2023.

Tegnforklaring

- Strandskade ungevarslende par 31. maj 2023
- Strandskade territorier 31. maj 2023

Ortofoto forår

Fig. 14. Strandskade, territorier og ungevarslende par den 31. maj 2023.

Tegnforklaring

- Strandskade ungevarslende par 14. juni 2023
- Strandskade territorier 14. juni 2023

Ortofoto forår

Fig. 15. Strandskade, territorier og ungevarslende par den 14. juni 2023.

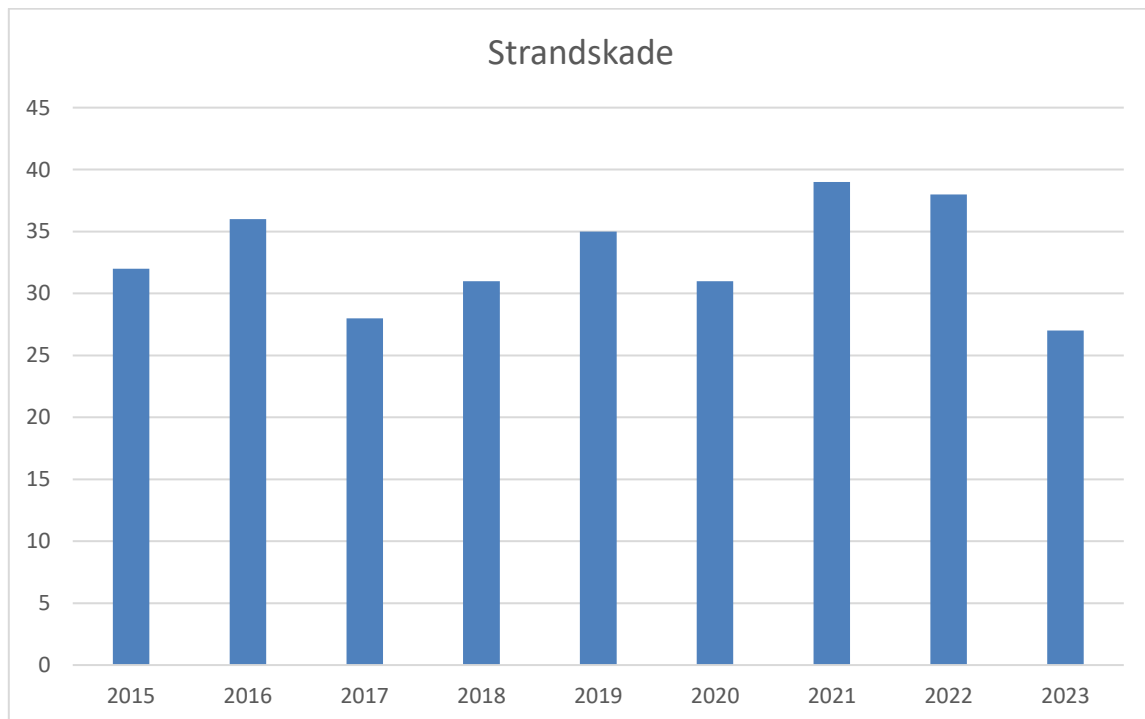

Fig. 16. Ynglepar, Strandskade, Nyord Enge 2015-2023.

Klyde *Recurvirostra avosetta*

51 ynglepar

Årets bestand udgøres af kortlagte ynglepar + ungevarslende par den 31. maj. I forbindelse med den første enggennemgang den 14. maj virkede kun enkelte par etablerede. I alt sås 127 Klyder denne dag på Nyord, bl.a. 35 omkring Bredebæk. Det betyder at der potentielt var 89 par til stede på Nyord Enge denne dag ($127 \times 0,7$).

Den 31. maj var 49 ynglepar etableret, men blot med et par i Bredebæk, mens resten yngede på Nordenge (Fig. 18). Årets bestand er en lille fremgang i forhold til 2022, men tilsyneladende fik meget få par klækket unger i år, idet der blot sås 2 ungevarslende par den 31. maj og 5 par den 14. juni (Fig. 19). Jeg vurderer det som usandsynligt at alle par skulle have vandret helt væk fra området den 14. juni.

Tilstedeværelsen af Ræv har ganske givet haft stor betydning for Klydernes ringe ynglesucces i år.

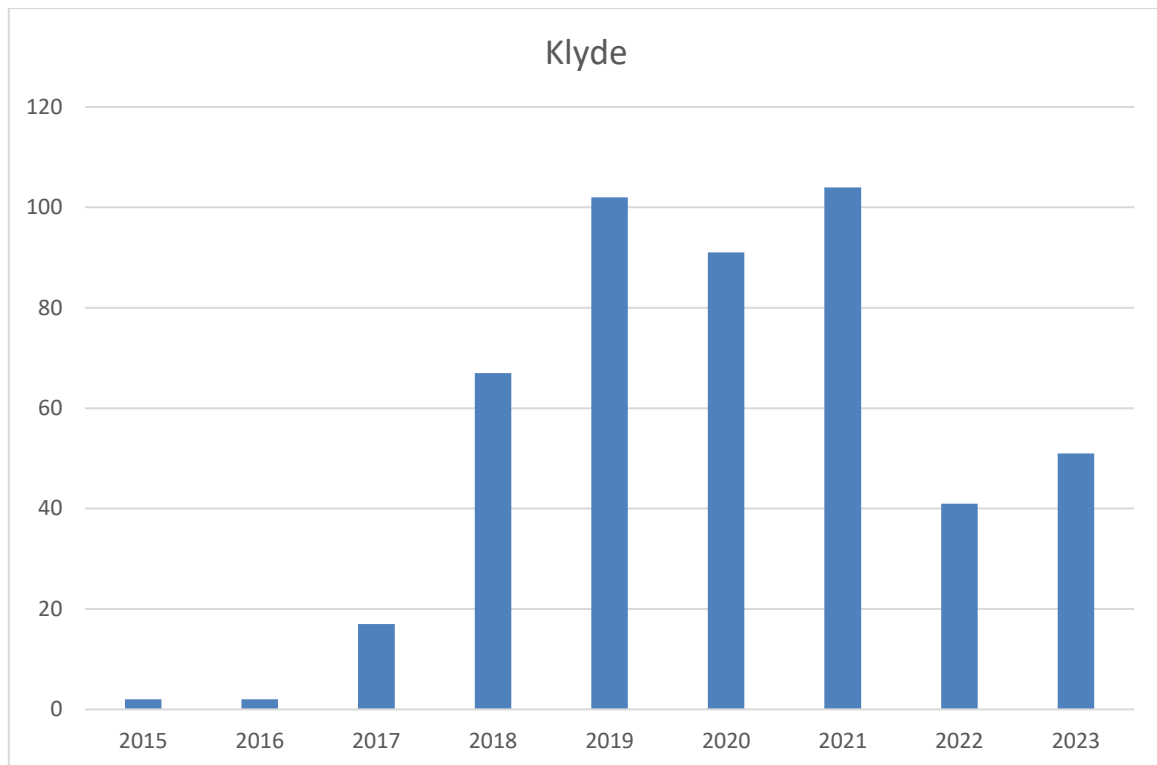

Fig. 17. Klyde, ynglepar, Nyord Enge 2015-2023.

Tegnforklaring

- Klyde 2023
- Ortofoto forår

Fig. 18. Fordelingen af ynglepar af Klyde 2023.

Tegnforklaring

- Klyde ungevarslende 14. juni 2023
- Klyde ungevarslende 31. maj 2023
- Ortofoto forår

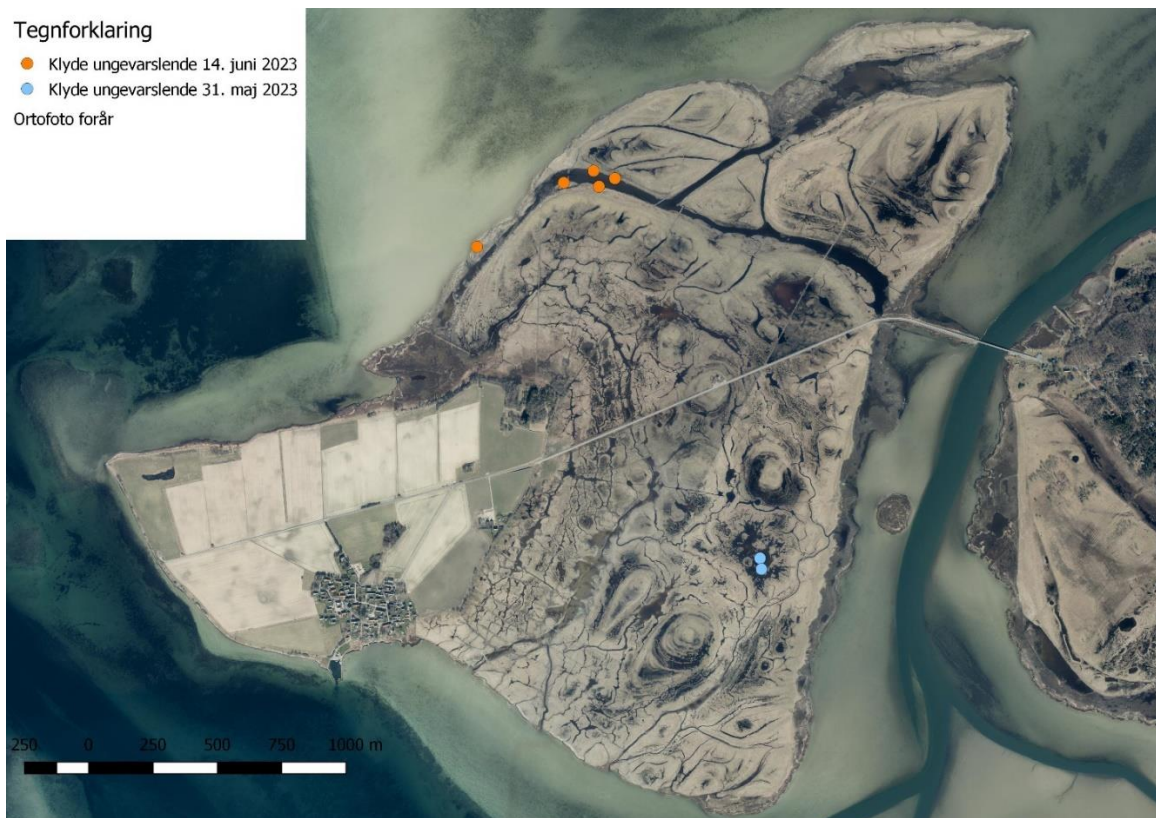

Fig. 19. Fordelingen af ungevarslende Klydepar den 31. maj og 14. juni 2023.

Stor Præstekrave *Charadrius hiaticula*

21 par.

De seneste to års store fremgang for arten på Nyord Enge er bemærkelsesværdig. Arten foretrækker især de tørre overdrevslignende partier på engene.

På enggennemgangene den 31. maj kortlagdes 16 par på Nordenge og 5 par på Sydenge. Der er tale om den største bestand i nyere tid. Ud fra kortlægningerne vurderes det at 13 par havde klækningssucces.

Tegnforklaring

- Stor Præstekrave ungevarslede par 14. juni 2023
- Stor Præstekrave territorier 14. juni 2023
- Stor Præstekrave ungevarslede par 31. maj 2023
- Stor Præstekrave territorier 31. maj 2023
- Stor Præstekrave territorier 14. maj 2023

Ortofoto forår

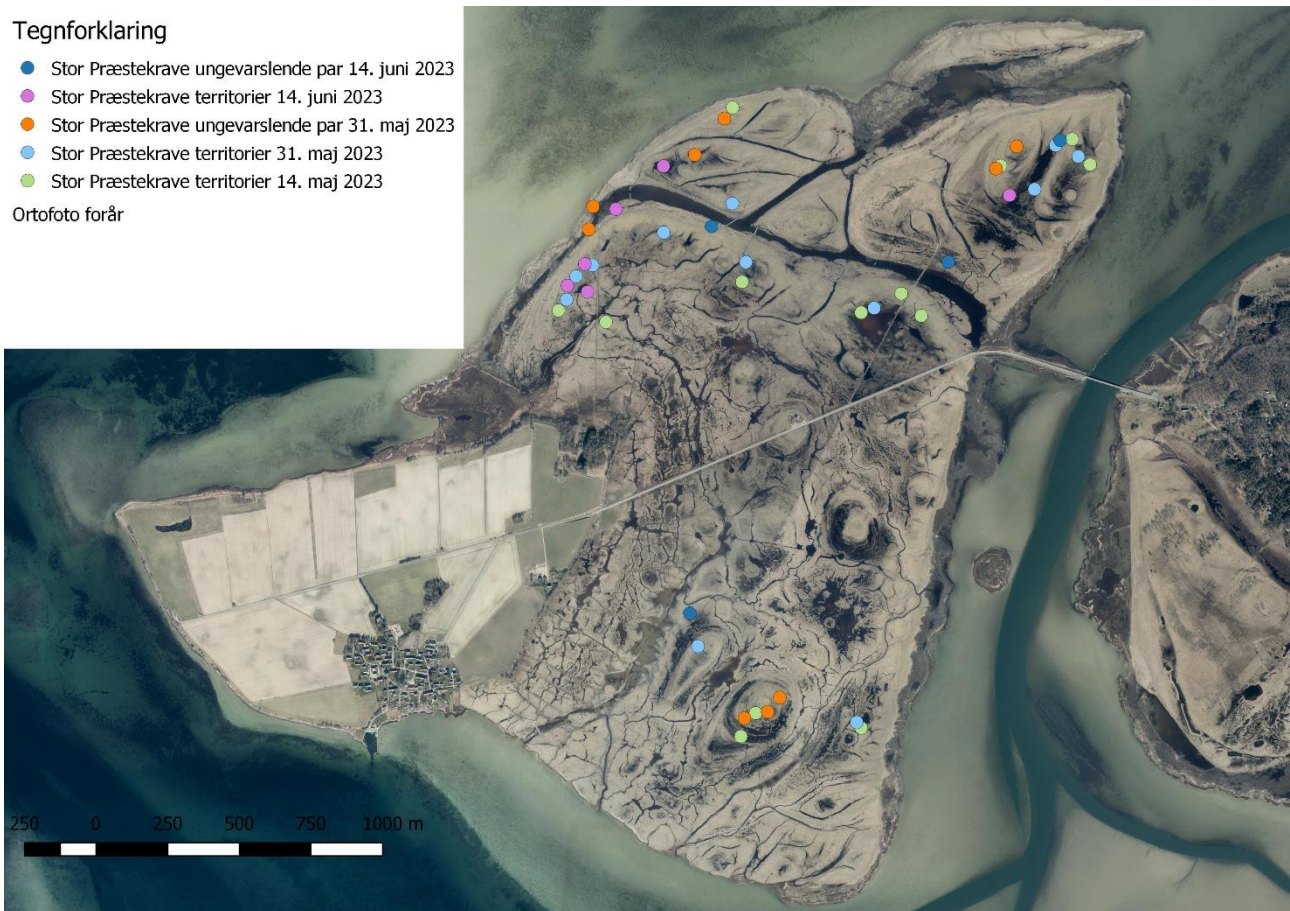

Fig. 20. Stor Præstekrave, samtlige kortlægninger 2023.

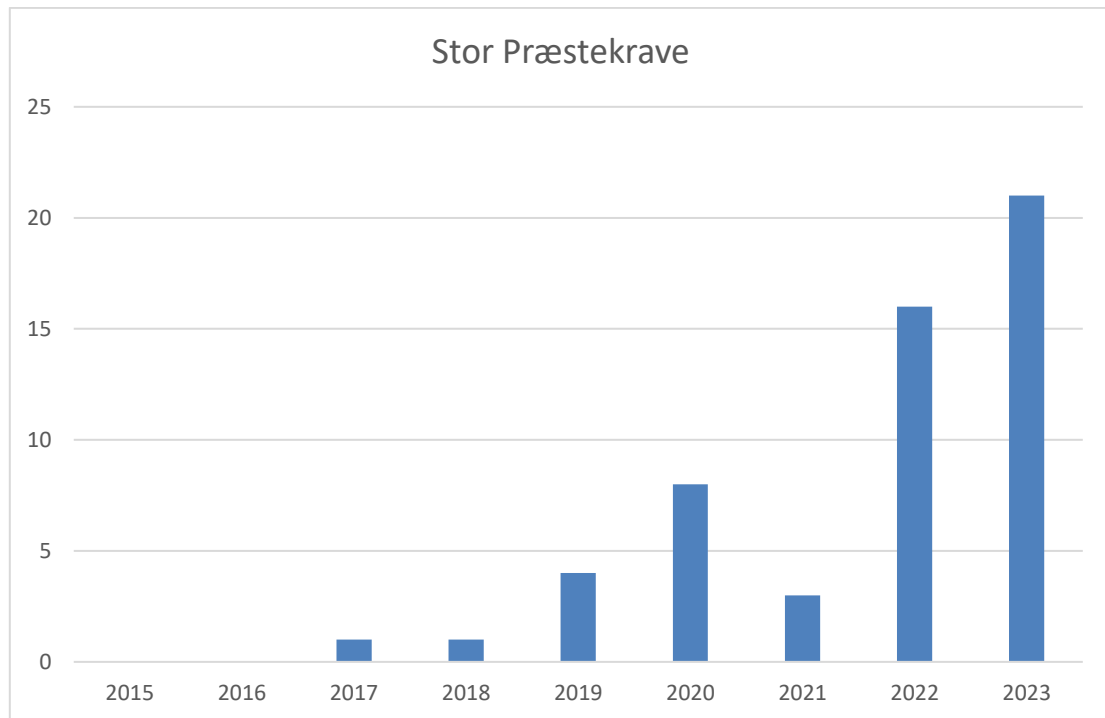

Fig. 21. Stor Præstekrave, ynglepar Nyord Enge 2015-2023.

Vibe *Vanellus vanellus*

132 par

Vibe yngler tidligt, så en kortlægning af ynglepar bør ligge i perioden 25. april – 15. maj. Derfor er tællingen den 14. maj benyttet til opgørelsen af årets ynglebestand.

Årets resultat på 132 ynglepar udgør en væsentlig tilbagegang i forhold til 2021 (220 par) og 2022 (191 par).

Der blev kortlagt 76 ungevarslende par den 31. maj og 59 den 14. juni.

Klækningssuccessen, baseret på optællingen den 31. maj lå dermed på 58%. Antallet af ungevarslende par er det laveste siden 2016 men er på niveau med 2022 (78 ungevarslende par) og 2015 (72 ungevarslende par), men er stadig på et højt niveau sammenlignet med årene 2012 og 2013, hvor der blot blev registreret henholdsvis 18 og 19 ungevarslende viber (Amstrup, Bak og Thorup 2012 & 2013).

Tilstedeværelsen af Ræv på engene har helt sikkert en stor indflydelse på Vibebestanden og dennes ynglesucces.

Den 31. maj sås to flokke på henholdsvis 13 og 24 ikke-ynglende Viber, der sikkert var fejlslagne ynglefugle. Den 14. juni sås 155 ikke-ynglende Viber fordelt på 10 flokke, med op til 36 i en flok.

Det er værd at nævne at der blev fundet en rede med fire æg den 14. juni.

Tegnforklaring

- Vibe ungevarslende par 14. maj 2023
- Vibe territorier 14. maj 2023

Ortofoto forår

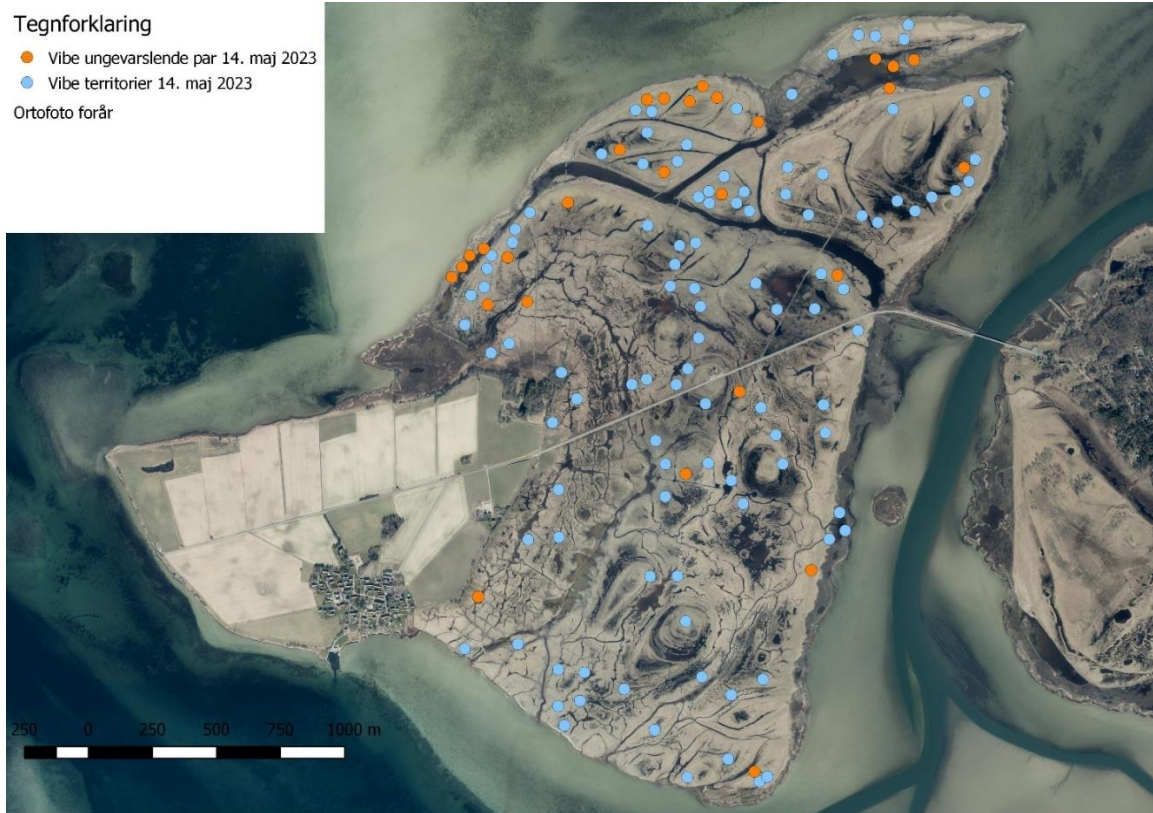

Fig. 22. Vibe, ynglepar 2023.

Tegnforklaring

- Vibe ungevarslende par 31. maj 2023

Ortofoto forår

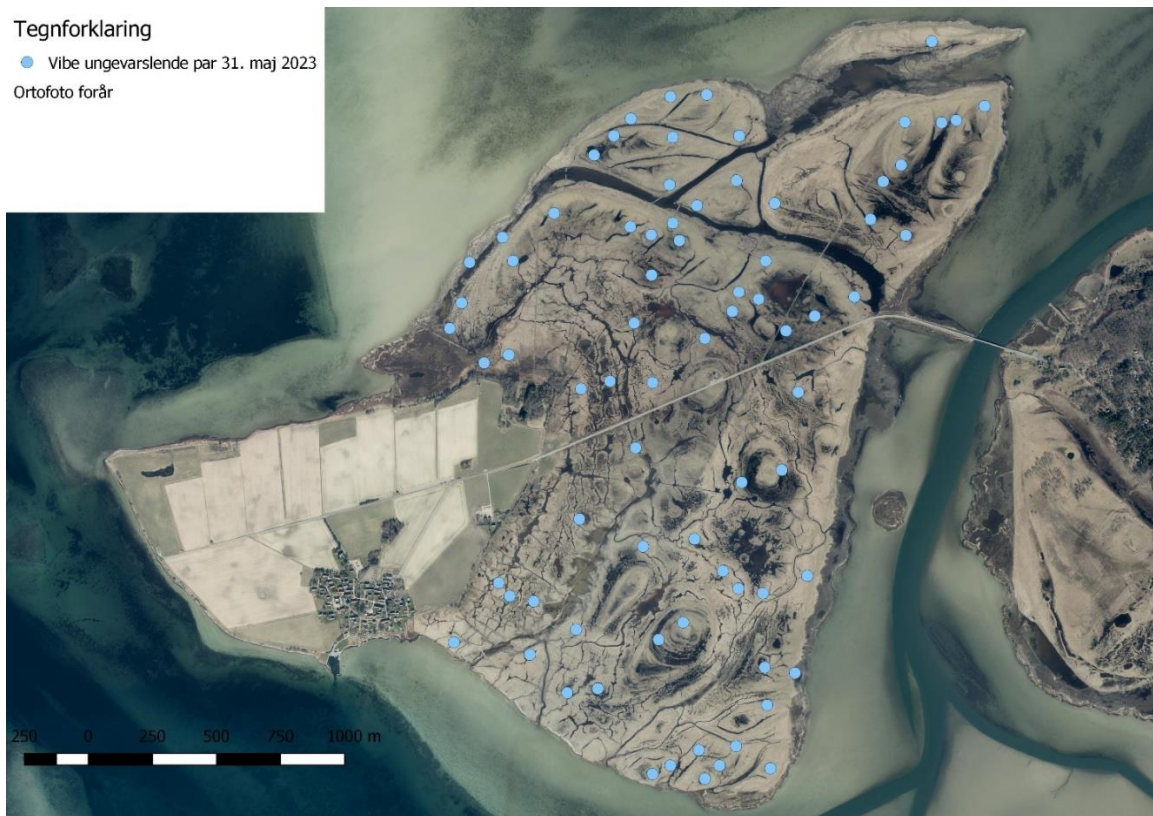

Fig. 23. Ungevarslende Vibepar den 31. maj 2023.

Tegnforklaring

- Vibe ungevarslende par 14. juni 2023
- Ortofoto forår

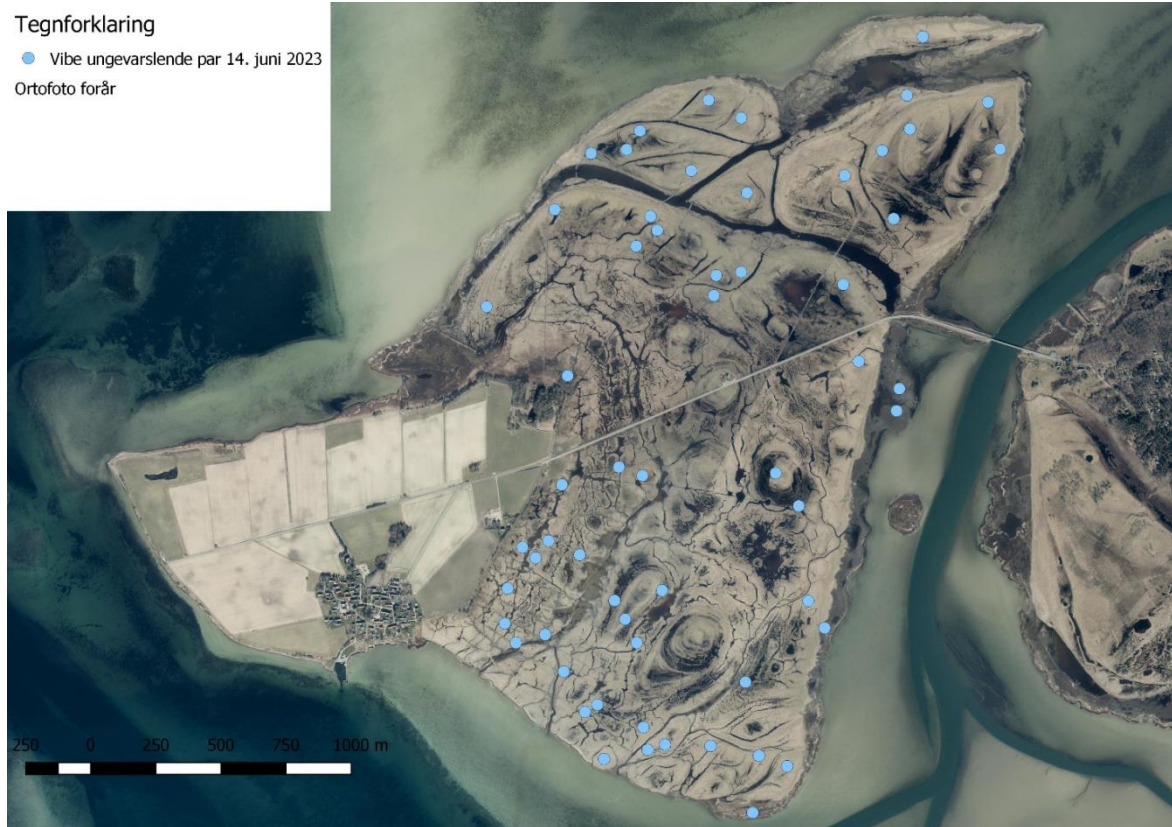

Fig. 24. Ungevarslende Vibepar den 14. juni 2023.

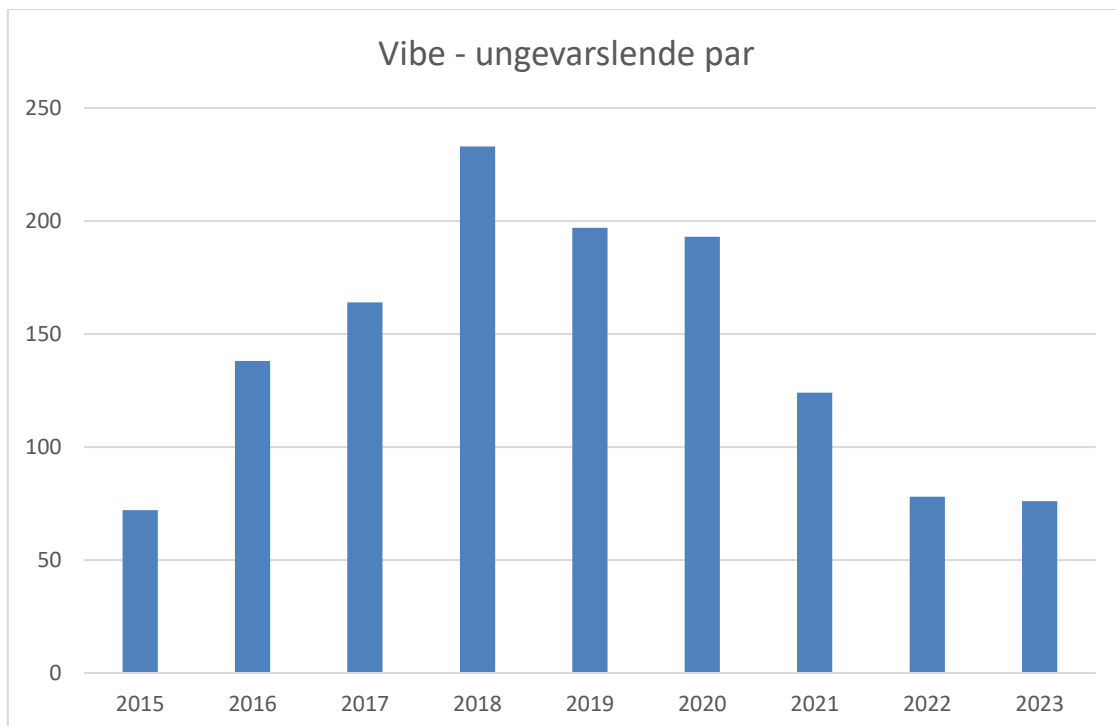

Fig. 25. Vibe, ungevarslende par, Nyord Enge 2015-2023.

Brushane *Philomachus pugnax*

0 par

Brushane yngler sent, og registreringen af ynglefugle skal foregå ultimo maj – ca. 20. juni. Imidlertid vil der nogle år være tale om meget sent ynglende fugle (med klækning efter 20. juni).

Der sås i år ingen Brushøner med yngleadfærd. Den 14. maj sås en hun der fouragerede alene på Bredeholm, men på de senere enggennemgange, sås ingen Brushøns.

Dobbeltbekkasin *Gallinago gallinago*

0 par

Ingen blev registreret i år.

Stor Kobbersneppe *Limosa limosa*

1 par og 2 hanner.

Arten yngler tidligt, og kortlægges i reglen i forbindelse med optælling af ynglende Viber, typisk i perioden 25. april – 15. maj.

I forbindelse med første enggennemgang den 14. maj blev der registreret et par og to hanner. Først blev en han i displayflugt opdaget, og efter endt display landede den ganske tæt på en hun. Senere fløj de to sammen, men fik hurtigt selskab af to hanner, hvorpå alle tre hanner fløj rundt efter hunnen.

Den 31. maj sås blot en småt varslende han, der efter et stykke tid fløj langt mod øst hvor den forsvandt mens den ind i mellem lavede kortvarigt display. Denne er markeret på Fig. 26 med orange farve, men da det ikke kan udelukkes at det drejede sig om hannen fra yngleparret, er denne ikke regnet for et nyt territorium.

Den 14. juni sås ingen Store Kobbersnepper overhovedet.

Jeg vurderer at et ynglepar har gjort yngleforsøg på Nyord Enge i år.

Tegnforklaring

- Stor Kobbersneppe territorier 31. maj 2023
- Stor Kobbersneppe territorier 14. maj 2023

Ortofoto forår

Fig. 26. Stor Kobbersneppe 2023. Et par gjorde yngleforsøg (blå), mens en enlig småt varslende han sås den 31. maj. Sidstnævnte er ikke regnet som et nyt territorium, da yngleparret ikke sås denne dag, og da det ikke kan udelukkes, at det drejede sig om hannen fra yngleparret, der var blevet tilbage.

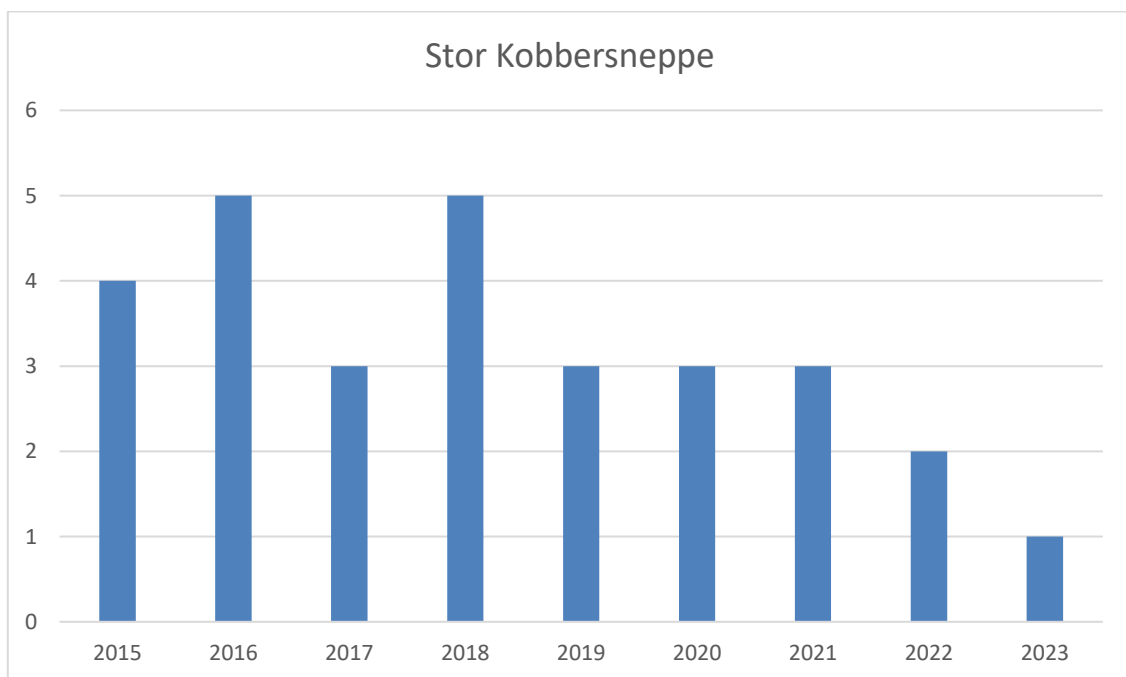

Fig. 27. Stor Kobbersneppe, ynglepar 2015-2023.

Rødben *Tringa totanus*

146 ynglepar. 49 ungevarslende par.

Dermed er årets bestand en tilbagegang i forhold til 2022 (162 ynglepar og 64 ungevarslende par).

Der var et fald fra anden- til tredje enggennemgang fra 146 par til 105 par, hvilket kan betyde at en del har opgivet, og det er oplagt at tørken i kombination med prædation har været udslagsgivende faktorer.

Den 31. maj sås allerede 171 Rødben i fem flokke der sandsynligvis var fejlslagne ynglefugle. Eventuelt kan der være tale om trækfugle på træk nordpå.

På de to gennemgange blev der registreret henholdsvis 22 ungevarslende par den 31. maj og 49 den 14. juni. Ud fra tallet fra den 14. juni var årets klækningssucces 34%. Imidlertid var det for tidligt at vurdere en sikker klækningssucces, da der endnu den 14. juni var 56 par, der opretholdt territorium. Desuden blev der fundet tre reder med fire æg og en rede med tre æg denne dag.

Ligesom foregående år blev der medio juni observeret mange flokke af ikke-ynglende rødben. I alt sås den 14. juni 22 flokke på i alt 376 ikke-ynglende rødben.

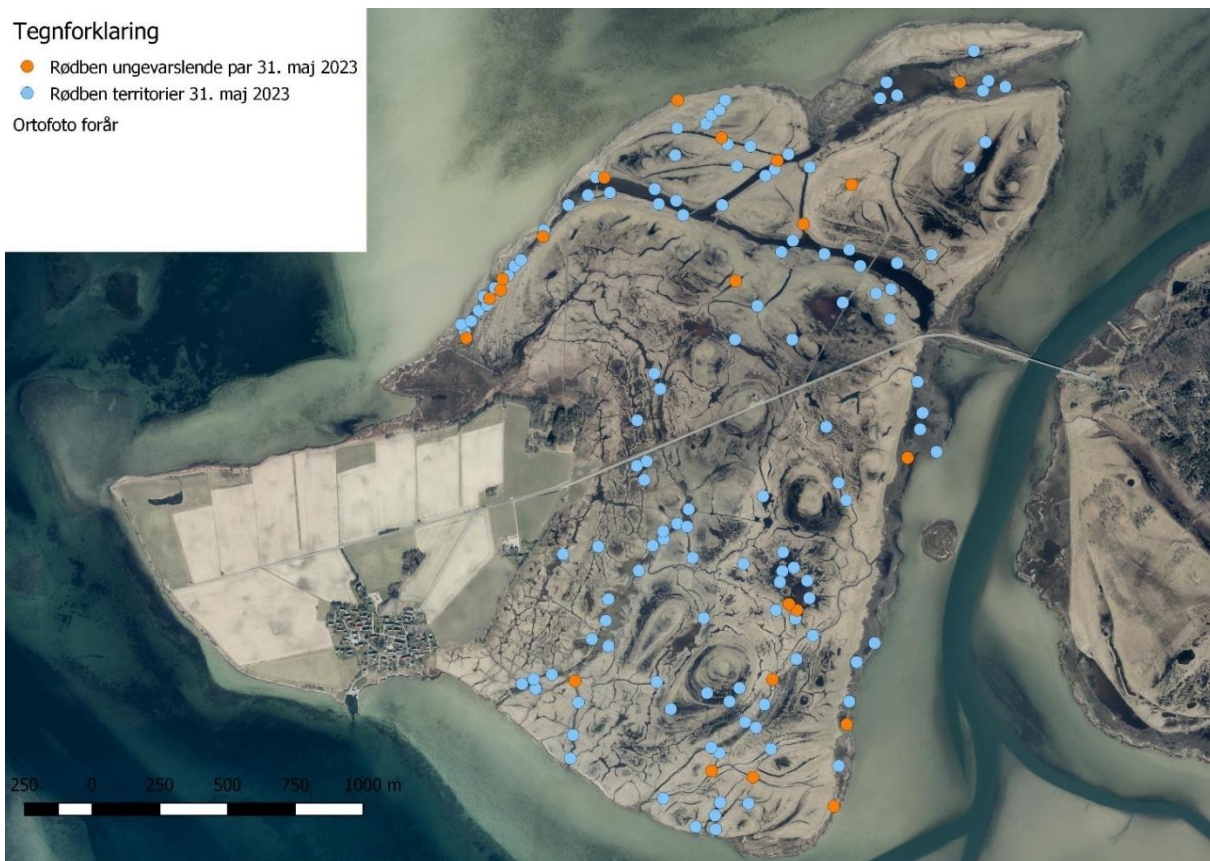

Fig. 28. Rødben. Territorier og ungevarslende fugle den 31. maj 2023.

Tegnforklaring

- Rødben ungevarslende par 14. juni 2023
- Rødben territorier 14. juni 2023

Ortofoto forår

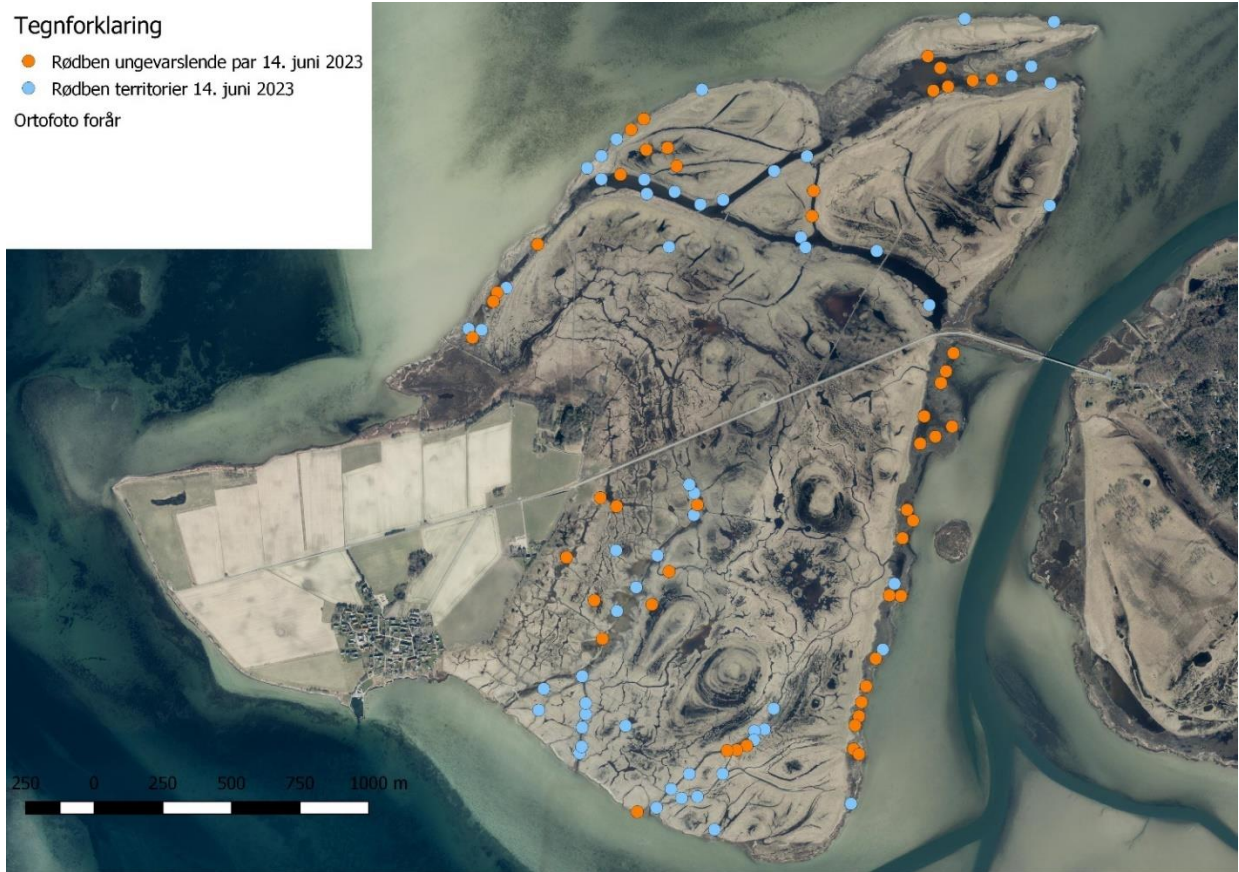

Fig. 29. Rødben, territorier og ungevarslende fugle den 14. juni 2023.

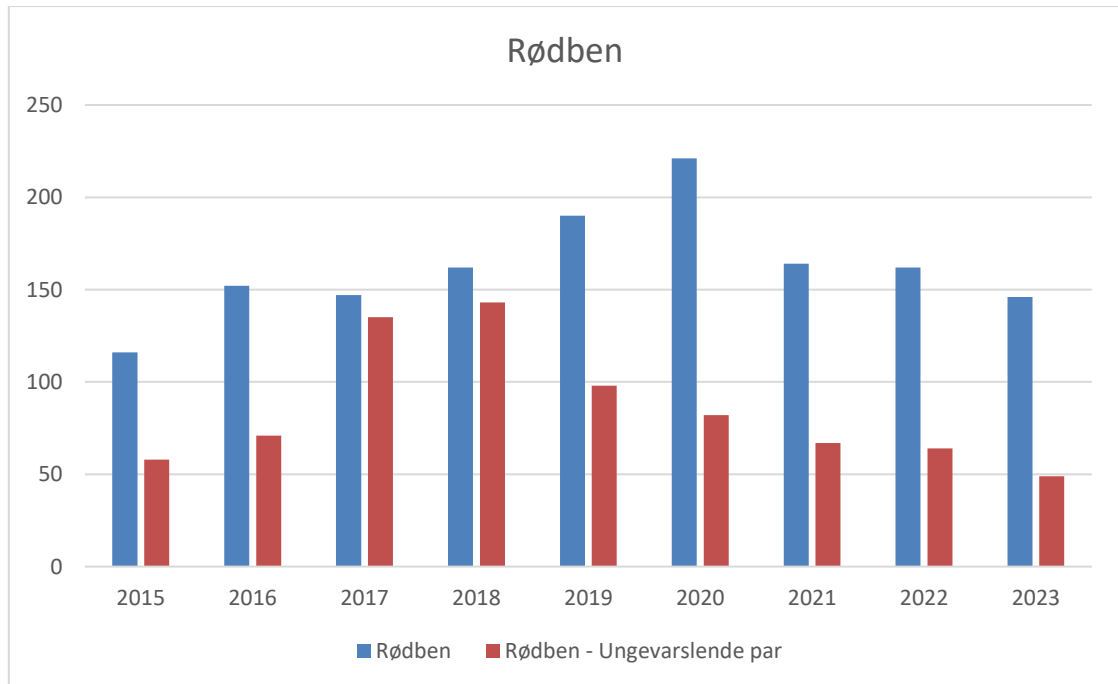

Fig. 30. Rødben, ynglepar (blå søjler) og ungevarslende par (røde søjler), Nyord Enge 2015-2023.

Blishøne *Fulica atra*

9 par

I alt seks par blev kortlagt i forbindelse med enggennemgangene.

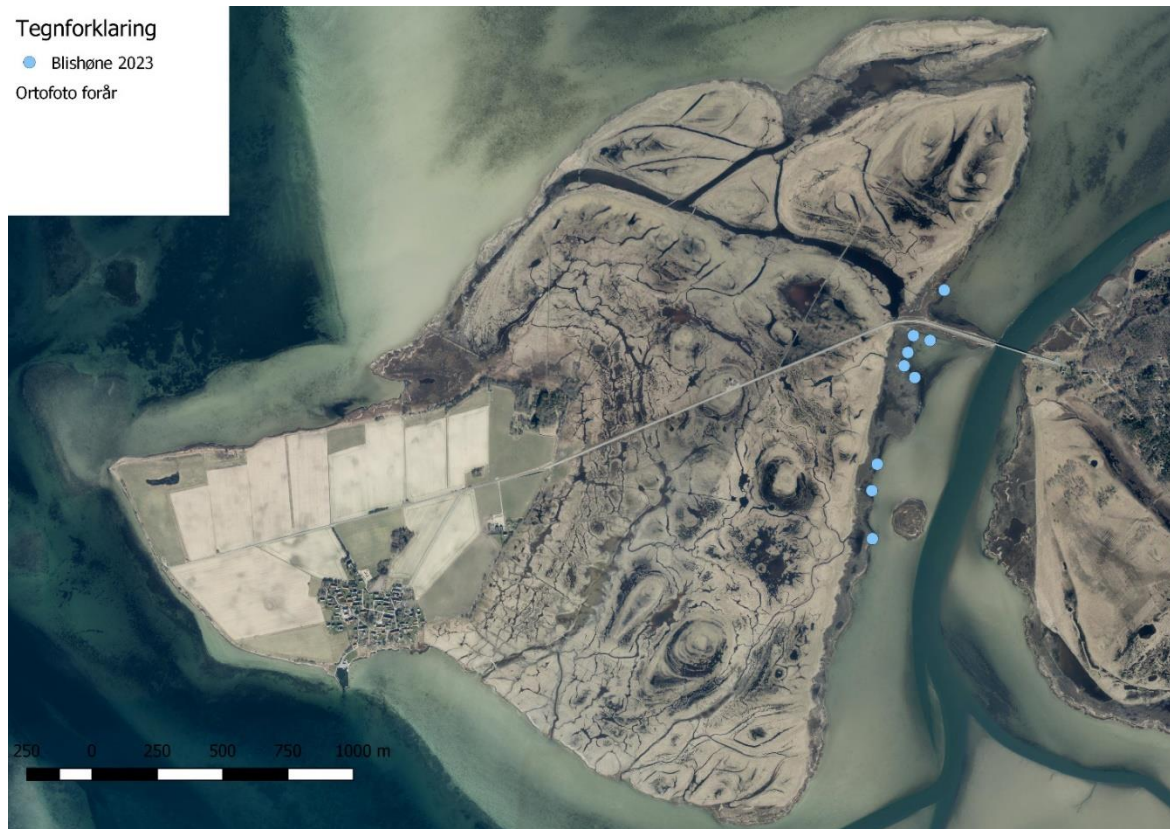

Fig. 31. Blishøne 2023.

Stormmåge *Larus canus*

25 par

I alt 25 par blev den 14. maj kortlagt på Sydenge. Dermed fortsætter tilbagegangen, og årets bestand er nu den laveste siden 2017 (Tabel 1 & 2). Siden 2015 har bestanden generelt været i fremgang, men med påfaldende tilbagegange i 2020, 2022 og i år.

Årets bestand faldt yderligere til 15 par den 31. maj og 14 par den 14. juni.

Prædation er givetvis den væsentligste årsag til år med tilbagegang. Stormmåge yngler åbent på engene, og rederne er derfor meget tilgængelige for rovdyr.

Samtidig udgør Stormmåge selv en væsentlig prædator af fugleæg og unger, hvorfor overflyvende og patruljerende Stormmåger altid resulterer i væsentlige reaktioner fra Klyder, Store Kobbersnepper, Viber og Rødben.

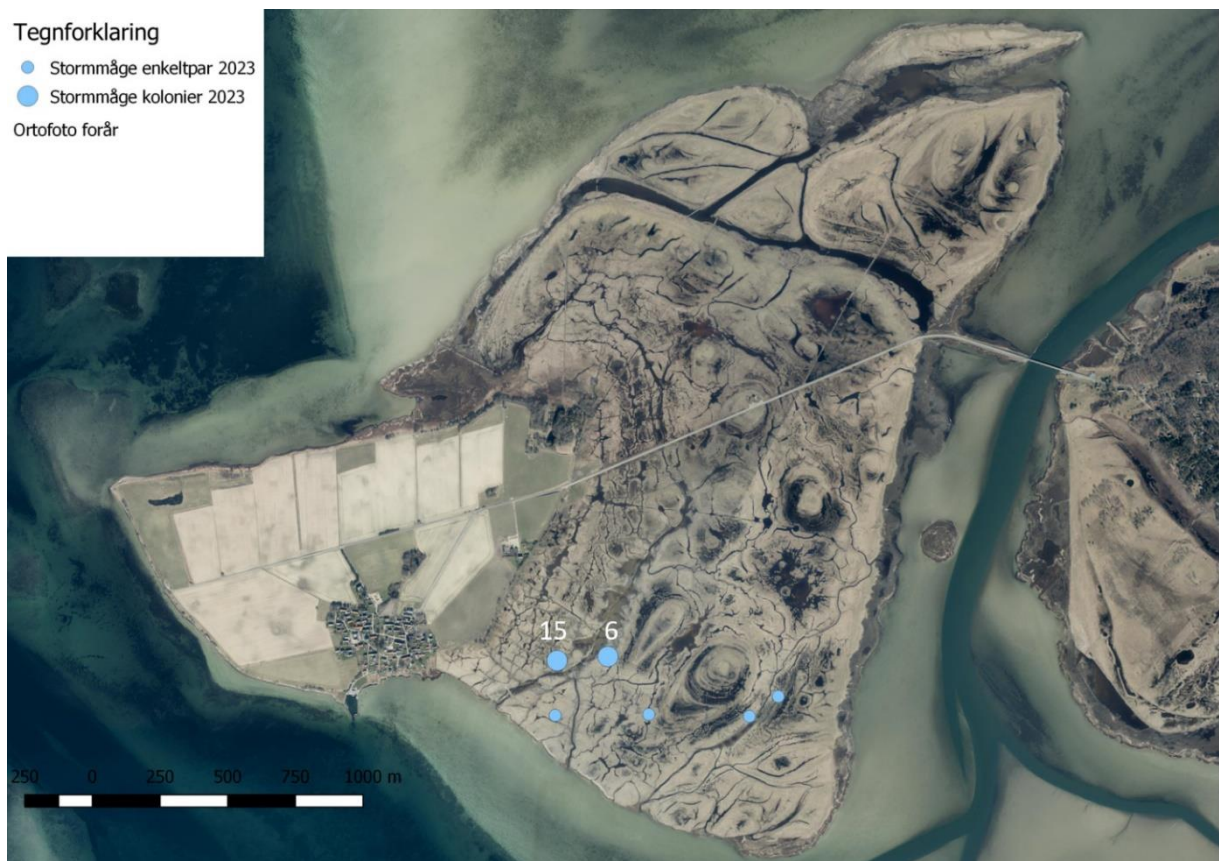

Fig. 32. Stormmåge, ynglepar den 14. maj 2023.

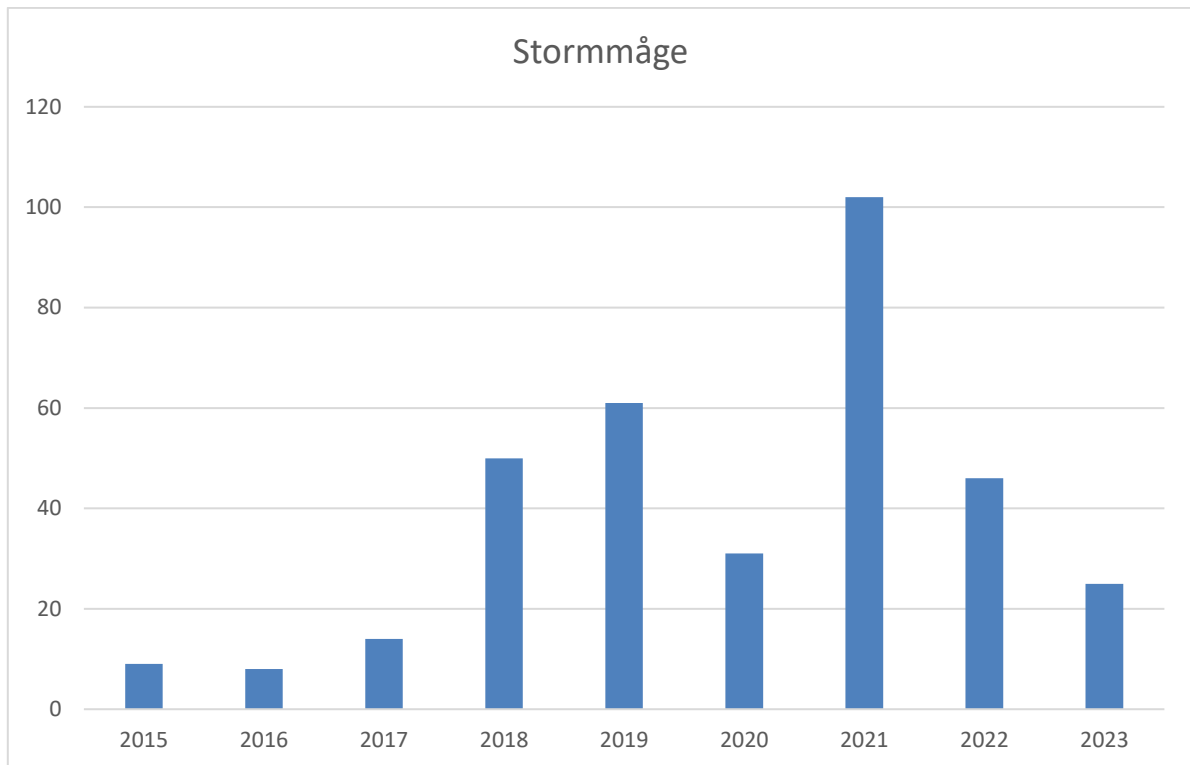

Fig. 33. Stormmåge, ynglepar, Nyord Enge 2015-2023.

Hættemåge *Chroicocephalus ridibundus*

11 par

11 par var i gang med at etablere sig på bredden af Bredebæk den 14. maj. En hurtig gennemgang af kolonien afslørede 4 reder med henholdsvis 1, 1, 1 og 2 æg. Alle fugle var imidlertid forsvundet den 31. maj.

Tegnforklaring

- Hættemåge koloni 14. maj 2023
- Ortofoto forår

Fig. 34. Hættemåge 2023.

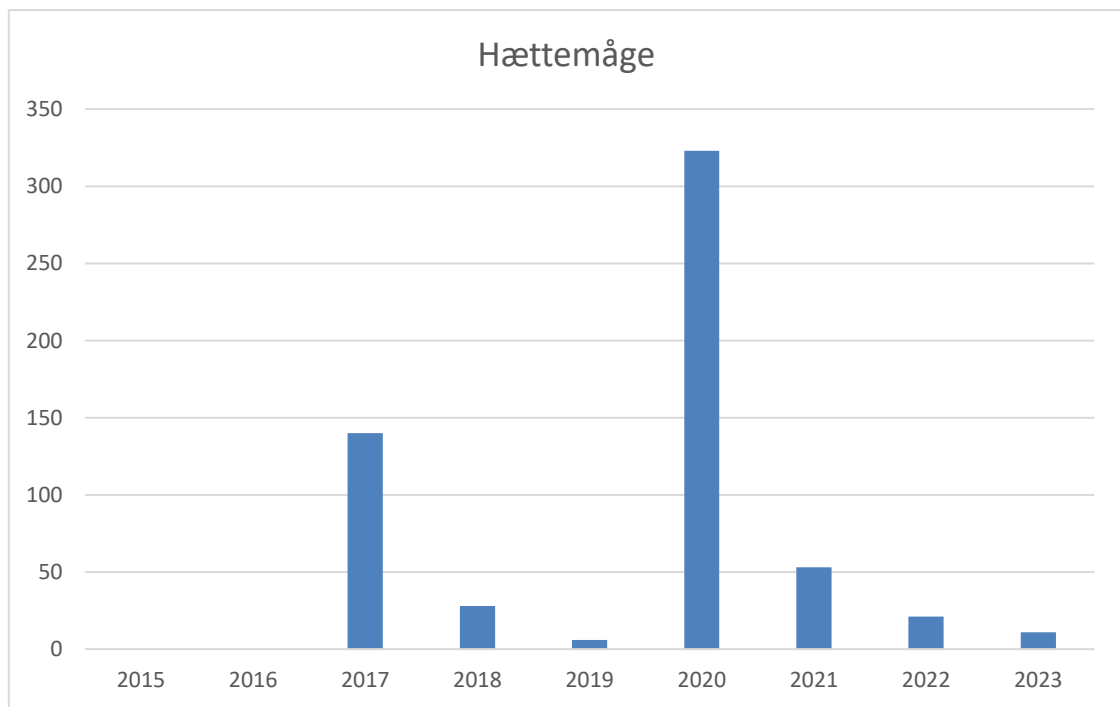

Fig. 35. Hættemåge, ynglepar, Nyord Enge 2015-2023.

Havterne *Sterna paradisaea*

5 par

19 fugle svarende til 10 par, rastede ved Bredebæk den 14. maj, men ingen af parrene var etablerede. Den 31. maj var 3 par etablerede; 2 ved Bredebæk og 1 ved Sønderbæk Flod. Den 14. juni var sidstnævnte par endnu på plads, mens 4 par var etablerede ved Bredebæk. Samtlige udviste adfærd der indikerede at de alle havde reder med æg (de fløj cirkelende rundt ret højt til vejrs og varslede).

Fig. 36. Fordeling af ynglende Havterner 2023.

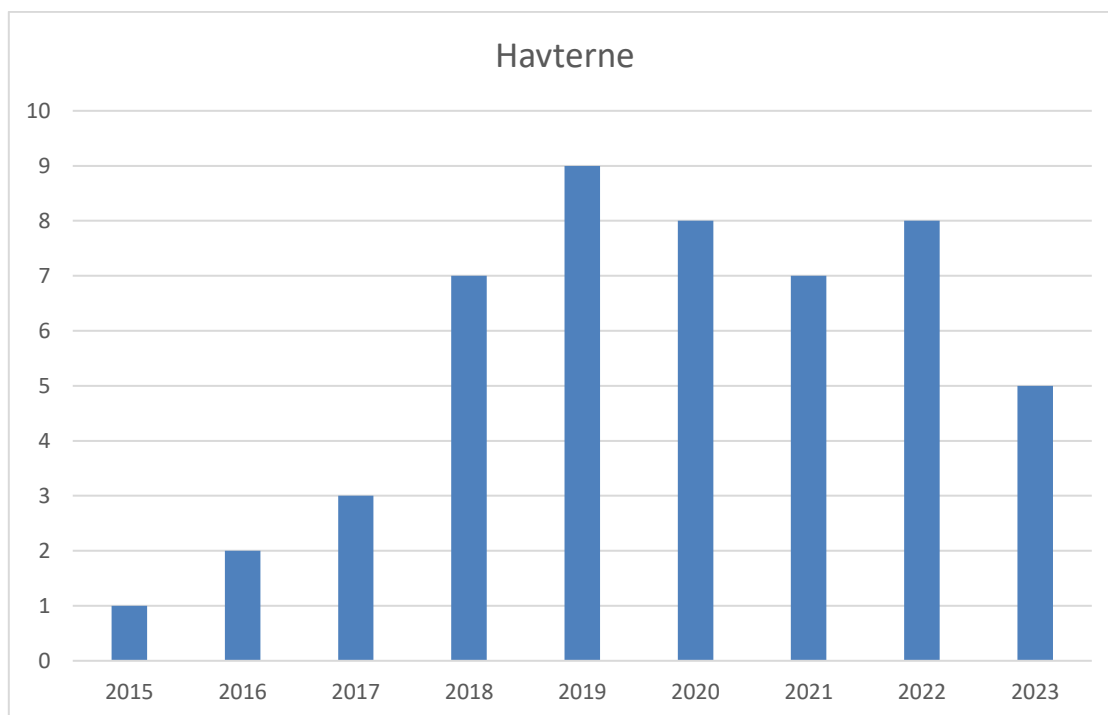

Fig. 37. Havterne, ynglepar, Nyord Enge 2015-2023.

Engpiber *Anthus pratensis*

71 territorier

For tredje gang blev ynglebestanden optalt på Nyord Enge. Arten foretrækker tilsyneladende ganske tørre områder, men med vandfyldte pander og loer i nærheden (Fig. 38). I 2022 var bestanden på 76 par og i 2021 lød bestanden på 49 par.

Rørspurv *Emberiza schoeniclus*

21 par

I alt 21 territorier blev kortlagt (Fig. 38). Alle fandtes i områder med tagrør. I 2022 var bestanden på 19 par mens den i 2021 var 11 par.

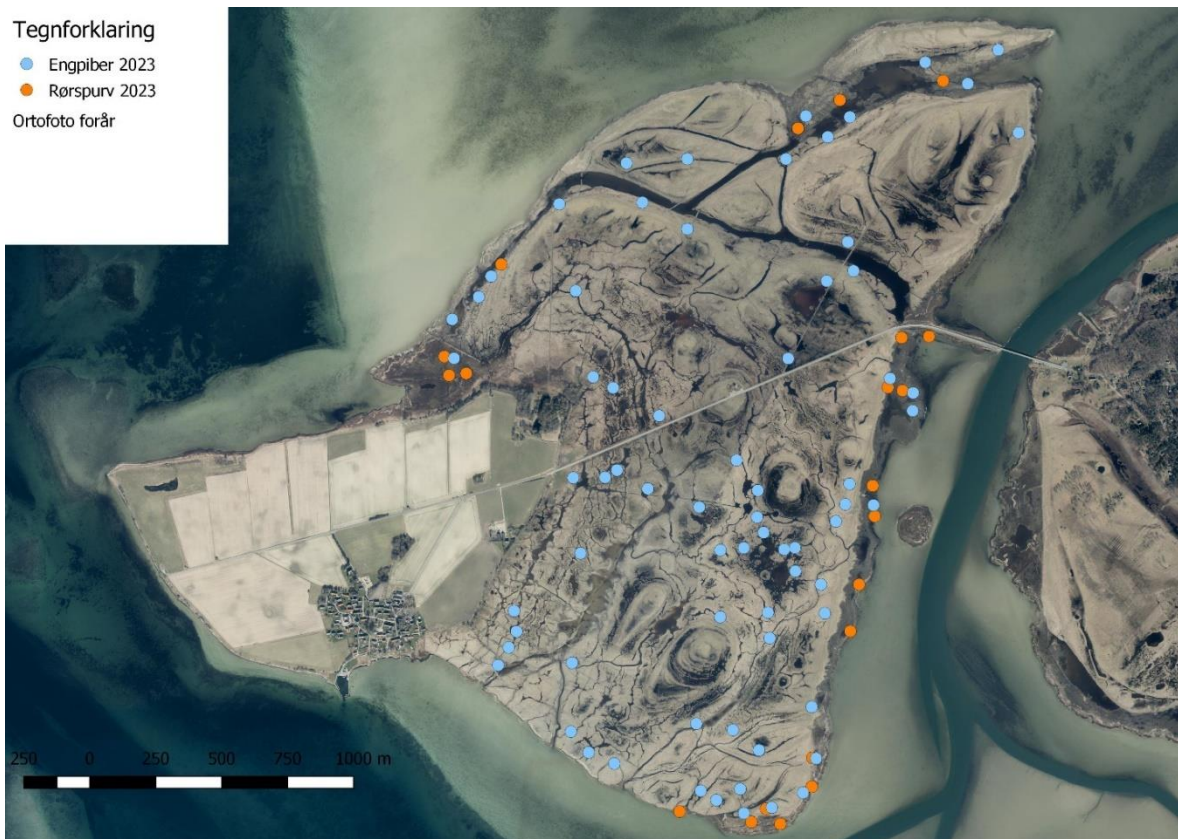

Fig. 38. Fordeling af ynglende Engpiber og Rørspurv, 2023.

Gul Vipstjert *Motacilla flava flava*

36 par

På de tre gennemgange registreredes henholdsvis 32, 36 og 26 par.

På de to seneste enggennemgange var tidspunktet i forhold til ungeperioden optimalt. I ungeperioden er parrene lettest at registrere, og derfor er det højeste tal fra disse optællinger benyttet som resultat over årets ynglebestand.

Sammenlignet med de seneste tre år, er dette års bestand ret lav. Især var den i år ret fåtallig på Nordenge. Det kan hænge sammen med de meget tørre forhold der var gældende på engene. Arten findes især omkring våde områder med rigelig og høj vegetation.

Tegnforklaring

- Gul Vipstjert 14. juni 2023
- Gul Vipstjert 31. maj 2023
- Gul Vipstjert 14. maj 2023

Ortofoto forår

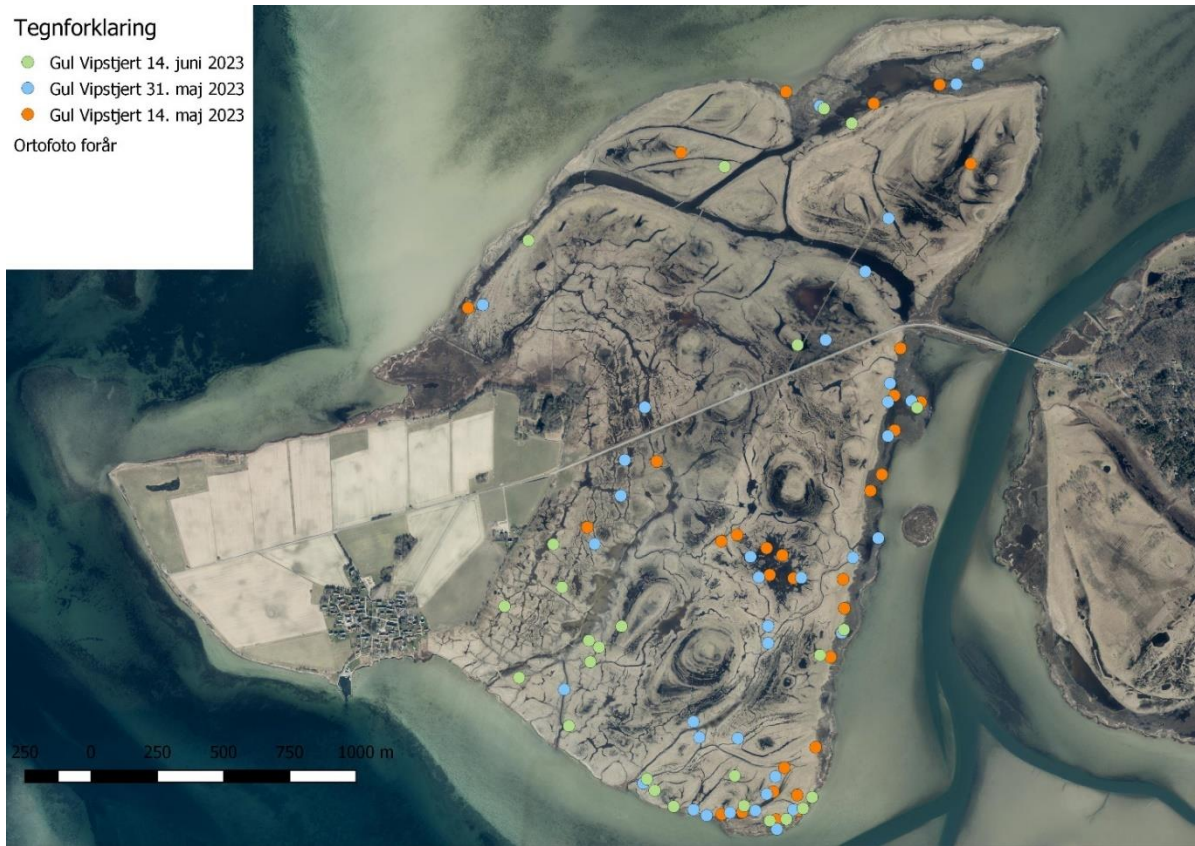

Fig. 39. Gul Vipstjert, ynglefugle maj og juni 2023.

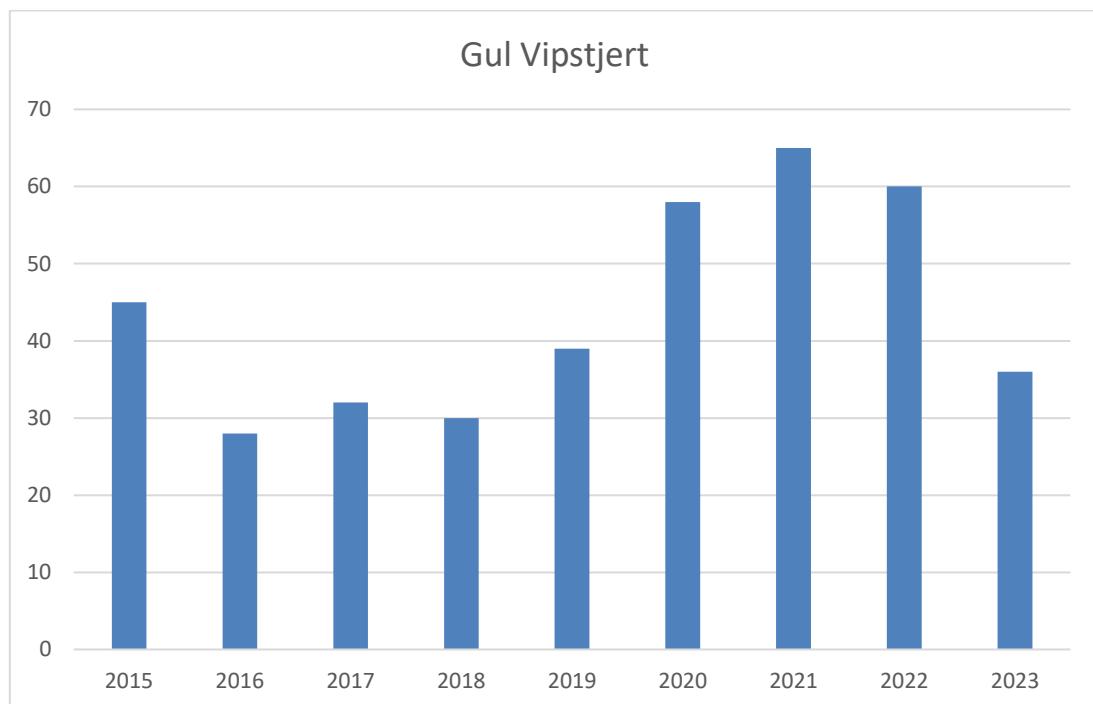

Fig. 40. Gul Vipstjert, ynglepar, Nyord Enge 2015-2023.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Knarand	13	0	4	7	10	11	19	8,5	4
Spidsand	0	0	2	4	1	1	4	4	2
Skeand	10	6	20	19	28	19	29	20	11
Atlingand	0	0	1	6	1	3	4	1	2
Ederfugl	1	1	2	0	1	0	0	1	0
Rørhøg	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Strandskade	32	36	28	31	35	31	39	38	27
Klyde	2	2	17	67	102	91	104	41	51
Stor Præstekrave	0-1	0-1	1	1	4	8	3	16	21
Vibe - ungevarslende par	72	138	164	233	197	193	124	78	76
Engryle	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brushane	1	1	1	3	0-1	0	1	0	0
Stor Kobbersneppe	4	5	3	5	3	3	3	2	1
Rødben	116	152	147	162	190	221	164	162	146
Rødben - Ungevarslende par	58	71	135	143	98	82	67	64	49
Stormmåge	9	8	14	50	61	31	102	46	25
Hættemåge	0	0	140	28	6	323	53	21	11
Fjordterne	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Havterne	1	2	3	7	9	8	7	8	5
Mosehornugle	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Gul Vipstjert	45	28	32	30	39	58	65	60	36

Tabel 2. Udvalgte ynglefugle på Nyord 2015-2023

Forslag til driftsforhold

Det er vigtigt at fortsætte med det igangværende bevidst overvejede græsningstryk, hvor antal kreaturer bliver tilpasset de enkelte græsningsfletter. Generelt er der tale om et meget fint græsningstryk på Nyord Enge.

Græshøjden var, som det har været tilfældet i mange år, varieret med en mosaik af lavt og højt græs, bl.a. som tuer der er meget velegnede til redeplaceringer (Fig. 7). Visse steder (i år især på Pommelsholm) var græshøjden i år oppe på ca. 50 cm. medio juni, og sådanne områder bør der være opmærksomhed omkring i forhold til målrettet græsning inden næste års ynglesæson. Endda kan slåning overvejes, medmindre disse områder er græsset ned i løbet af græsningssæsonen.

I nogle af parcellerne med meget lav græshøjde (på grund af gåseafgræsning) kan man eventuelt arbejde med en sen udbinding af kreaturer (f.eks. efter 1. juli) for at sikre, at vegetationen ikke fortsætter med at være meget lav gennem ynglesæsonen

Afgræsningen af de yderste bræmmer langs engene bør fortsætte. Denne "Blå Bånd" Zone er vigtig både for ynglefugle og ungeførende ynglepar.

Et oplagt tiltag der bør overvejes, er etablering af stemmebrædder i en række af engenes vandsystemer, så der kan holdes på vandstanden, og dermed undgå udtørringer tidligt på sæsonen.

Skal der arbejdes for de bedst mulige forhold for de ynglende engfugle, bør der fortsat være stor fokus på, bekæmpelse af Ræv på engene inden den kommende ynglesæson.

Tak

Først og fremmest skal Fugleværnsfonden og Vordingborg Kommune takkes for opgaven. Søren Ring skal have stor tak for diverse vigtige råd og oplysninger. Lars Richter Nielsen fra Naturstyrelsen takkes for adgangstilladelse til reservatet. Jens Søgaard Hansen fra Miljøstyrelsen takkes for medhjælp på enggennemgangen den 14. maj. Alle takkes for godt samarbejde.

Vejlerne den 18. august 2023

Henrik Haaning Nielsen, Avifauna Consult

Referencer:

Amstrup, O., Bak, M., Thorup, O. 2013: Ynglefugle og forvaltning på engene på Nyord 2013. Amphi Consult. Rapport til Fugleværnsfonden.

Amstrup, O., Bak, M., Thorup, O. 2012: Ynglefuglene på engene på Nyord 2012. Amphi Consult. Rapport til Fugleværnsfonden.

Andreasen, N.P. 2015: Naturovervågningsrapport Nyord Enge 2015. Rapport til Vordingborg Kommune, Afdeling for Teknik og Miljø, Fagsekretariat for Natur.

Andreasen, N.P. 2020: Naturovervågningsrapport Nyord Enge 2020. Rapport til Vordingborg Kommune, Afdeling for Teknik og Miljø, Fagsekretariat for Natur.

Meltofte, H. 1993: Vadefugletrækket gennem Danmark, Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift, 87. Årgang, 1993 Nr. 1-2.

Nielsen, H.H. 2015: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2015. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2016: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2016. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2017: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2017. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2018: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2018. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2019: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2019. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2020: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2020. Rapport til Fugleværnsfonden.

Nielsen, H.H. 2021: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2021. Rapport til Fugleværnsfonden og Vordingborg Kommune.

Nielsen, H.H. 2022: Ynglefuglerapport Nyord Enge 2022. Rapport til Fugleværnsfonden og Vordingborg Kommune.